

XIX. národní přehlídka amatérského divadla pro děti Rakovník 2000

Náš rozhovor s členem odborné poroty Pavlem Purkrábkem

DĚLAT PROFESIONÁLNÍ DIVADLO SE SRDCEM AMATÉRA

Po včerejším večerním semináři jsme požádali o rozhovor člena odborné poroty, scénografa Pavla Purkrábka. Pravda, po naší úvodní obligátní otázce, co v současné době děláte, se rozhovor sice změnil na monolog našeho partnera, ale pro bohatost jeho myšlenek i řadu zajímavých názorů jsme ani trochu nelitovali. Nakonec posuďte sami...

Věnuji se scénografii, ale povětšinou scénografii ne přímo divadelní, věcem, které mají přesah mimo běžně vnímaný divadelní prostor. To je to, co mě zajímá. Nechci říct, že bych se vyhýbal klasickému divadlu, divadelnímu prostoru. Moje největší láska je malování a sochaření. Čili je to vztah k obrazu a plastice. Já osobně obraz nevnímám jako dvourozměrnou záležitost, protože si myslím, že vypovídá o trojrozměrném, dokonce o čtyřrozměrném a počítáme-li nějakou kvintesenci, tak samozřejmě o daleko vícerozměrném světě. Ale divadlo je divadlo. Nemusí být dokonalé a nikdy nebude dokonalé. My lidé, chceme vždycky vlastně sbírat nějaké jistoty, a divadlo nám je nenabízí. A to je dobře, protože sice jistoty jsou věci, které chceme, na kterých celý život pracujeme, ale ve skutečnosti krása života spočívá v nejistotách. Vždycky to, co je nejisté, je hezké. Protože to nikdy neuzavřeme do toho, čemu se pak říká zvyk, a co ty věci vlastně hrozně degraduje a znehodnocuje.

□ Chtěl bych se ale v našem rozhovoru zase vrátit k tomu, na čem pracujete, co momentálně děláte?

Momentálně pracuji na projektech mimodivadelních, i když osobně je považuji za aktivity divadelní. Poslední akce třeba byla pro jednu německou společnost, která vyrábí montované rodinné domky. Idea je taková, že jde o velikou show, ve které, než si lidé prohlédnou domky, projdou ve zkratce historii lidského bydlení. Šlo o velikou scénografickou záležitost, pro mě třeba trošičku kýčovitou, ale na druhou stranu jde o obrovskou zkušenost. Myslím si, že je docela zajímavé, že to někoho napadne. Pravda, na jedné straně je tam reklama, ale na druhé straně je úžasné, že někdo má tu péči lidi provést něčím takovým, aby si uvědomili, jak lidé vlastně v různých epochách žili.

Jinak bych chtěl, protože se musím nutně vrátit k divadlu, udělat divadelní projekt, ale nekomerční. Rovnou říkám nekomerční, což dneska je samozřejmě trošku problém. Nekomerční proto, protože vím, že jakmile se do toho začnou cpát komerční záleži-

tosti, začne se velmi měnit kvalita. Tím nechci říct, že věc, která je komerčně úspěšná, musí být nekvalitní, ale je to spíš v danou chvíli problém rozhodování. A já chci, abychom se u týchle věcí s lidmi, kteří na tom budou participovat, rozhodli sami. Znamená to, že je třeba nejprve udělat zázemí – na tom pracuji a myslím si, že docela úspěšně. Ve chvíli, kdy zázemí bude, jak finanční, tak prostorové, je možné o celé věci uvažovat. Jinak ne.

□ A půjde o divadelní projekt na bázi amatérské nebo profesionální?

Já chci, aby to mělo profesionální úroveň a srdce amatéra.

Jestliže se povede, a projekt si na sebe vydělá, v tom případě ano. Ale jestli se nepovede, tak si akorát zahrajeme. Já mám třeba zkušenost z doby, kdy jsem dělal komplet scény a kostýmy představení muzikálu Krysar v Praze pro Dana Landu. Byla to nádherná práce. Všechno dobré, ale pak jsem byl trošku zklamaný z toho, že lidé v okamžiku, kdy začala realizace, najednou

ztratili pohodovou atmosféru. Ve chvíli, kdy už měli vše jisté, kdy už vystoupili na forbinu, tak najednou nikdo nikoho nezajímal. Najednou se to strašně rozpoltilo. A to já bych prostě nechtěl. Když takový projekt vznikne, tak by měl být opravdu čistý. A čistý to může být pouze v okamžiku, kdy lidé ví, že je to velmi časově omezené, že se jedná jenom o to, že od nich se chce tohle, oni slíbí, že to udělají.

□ Jaký je Váš vztah k amatérskému divadlu?

Dokonce bych zrušil termín amatérské, to je prostě neplacené divadlo. Amatérské je zavádějící právě v tom smyslu, že si řadový občan na to okamžitě dá cedulku nekvalitní. Moje zkušenosti jsou však takové, že to tak velmi často není. Naopak moje zkušenosti s profesionálním divadlem jsou třeba přímo opačné. Můj vztah k amatérskému divadlu je velmi dobrý, protože myslím, že jakákoliv tvůrčí činnost, kterou člověk vykonává, je přišerně, ale opravdu přišerně pozitivní pro něj a celé okolí. Víme dobře, že když se člověk ocitne ve velmi těžkých životních situacích, jediná léčba je

něco začít dělat. A jestliže jde o takovou věc, jako divadlo, tak samozřejmě je to o to lepší. Že ještě navíc jde o produktivní činnost v tom, že kontaktuje lidi mezi sebou. Že to není jenom jedna osobní záležitost. V dnešním světě, kdy každý na každého kašle a celá kultura se mění v civilizaci. Ta ji poznamená tím, že se nejedná o to, aby žila, ale aby fungovala na nějakým kšeftě, ale to už bychom šli do nějaké politiky. Je báječné, že lidi jsou schopni něco dělat. V tomhle já si třeba amatérského divadla vážím strašně moc, protože ti lidé prokazují, že jim jde ještě o něco jiného než o nějaké přežívání. Mám zkušenosti s přehlídkami a musím říct, že jsem na nich potkal lidi, kteří jsou i na totálně profesionální úrovni. Je tam samozřejmě ta nevyrovnanost, ale na to se člověk zlobit nemůže. Ale fakt jsem tam poznal lidi, kteří jsou na profesionální úrovni, co se týče toho, co odvádějí a na nádherné, téměř andělské úrovni, ani ne lidské, ale fakt andělské, co požadují. To je prostě neuvěřitelné.

❑ Vaše první dojmy z Popelky?

Moje první dojmy z Popelky jsou nádherné. Včera to byla tři různá představení, každé jede trochu jiným směrem. Já ale hod-

notím úplně nejvýš to, že tady nebyla bariéra, kdy nějaký „profimamlasové“ někomu do něčeho mluví, a ti, kterým se do toho mluví, se zoufale brání. Že to byl dialog. A to si myslím, že je nejdůležitější. Že lidé, na rozdíl od toho, co jsem dost často viděl, měli opravdu upřímnou snahu ne se předvádět, ale fakt něco udělat. A myslím si, že celá Popelka může mít tenhle dopad. Že si o věcech budeme vyprávět, jestli je možné je dělat jinak, líp nebo hůř, ale že z toho prostě vznikne dialog, který k něčemu povede. Že to není jako u doktora: jo máte zdravé zuby, máte špatné zuby, ale opravdu to směřuje k tomu, že lidé spolu vedou dialog. Proto si myslím, že přehlídky mají být ne kvůli cenám, ale kvůli tomu, aby se vedl dialog, který je užitečný pro lidi, kteří inscenaci dělají. To se ukázalo zejména v případě třetího představení, kdy jsme si začali opravdu povídat o tom, kde se třeba stala chyba, jak jí napravit a nešlo o to ordinovat nějaký recept. Je to i veliké poučení pro lidi, kteří jsou v porotě. Najednou prostě vidí jiný přístup, který je prostý denních navyklostí, který začínají.

Připravil Jaroslav Mokrejš

Mistři představí dílo ve 22.00

RAKOVNÍK. Již dnes od 22.00 bude v kinoteátru Prasopes odpromítán první díl celoživotního díla neznámých národních umělců. Dovolili jsme si mistry navštívit a položit jim několik otázek. Nejprve se zdřáhali, jak už to u skromných lidí bývá, ale nakonec si dali říci a košatě, jak je jejich zvykem, oslovili náš redakční diktafon.

❑ Proč vlastně vznikl váš dlouho očekávaný režisérský debut?

Víte, já vám něco povím. Když jsem onehdá seděl – jen tak – však sám jistě dobře víte, ptal jsem se sám sebe. Je to opravdu všechno, co jsi chtěl svým životem říci lidem okolo sebe? V tu chvíli jsem se zahleděl daleko, daleko, až tam, kde červánky stírají slunci z čela pot po lopotné celodenní práci. Hned vzápětí jsem si řekl, že rozhodně, ale rozhodně nikoliv. Ani nevíte, jak jste mi udělal dobře, že se neptáte na stejné věci, jako ostatní.

❑ Váš čas je drahocenný. Není vám jej líto na takovou periferní záležitost jako je film?

Ovšem, že to tak určitě je. Existují věci, které jsou jak pro mě, tak i pro vás daleko důležitější. V tom se jistě shodneme a mezi námi v tomto bodu není nejmenšího rozporu. Nerad bych ovšem používal tak konfliktní slova jako je drahocenný nebo periferní.

❑ Rozhodně se dá čekat úspěch vašeho díla...

To je velmi zajímavý postřeh, který víceméně potvrzuje to, co si oba o celé věci myslíme. Řekl jste to i za mě. Je to prostě tak.

❑ Čeho vlastně svým životním dílem chcete dosáhnout?

Svojí tvorbou chceme podněcovat, burcovat, apelovat, naléhavě zneklidňovat, bořit, prostě důrazně vykřiknout: „Již dost!“

Evžen Chytrý

DIVADLO NA POTÍTKU

DIVADELNÍ SPOLEK TYL RAKOVNÍK

Tvrdohlavá žena

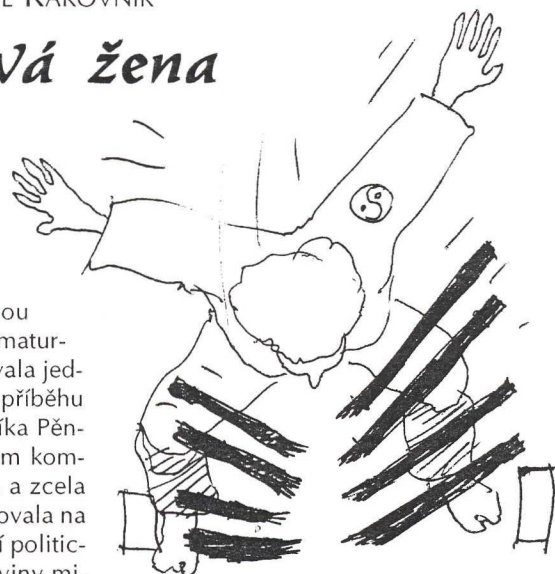
Letošní „Popelka“ začala vskutku šťastně. Domácí soubor se představil hrou z oblasti české klasiky „Tvrdohlavou ženou“ J. K. Tyla a nutno říci, že nasadil pomyslnou latku pěkně vysoko. Dramaturgická úprava textu směřovala jednoznačně ke zvýraznění příběhu o lásce školního pomocníka Pěnkavy a Terezky, a ke všem komplikacím s tím spojených, a zcela (nebo téměř zcela) rezignovala na dějovou rovinu preferující politické klima v Čechách poloviny minulého století. Zdůraznily se tím

i pohádkové motivy předlohy (Zlatohlav a jeho pomocníci) a vše bylo koncentrováno na jednání dramatických postav. V této souvislosti zůstává jediným větším otazníkem výstup potulného Žida Ezechiela v hospodě U Madlenky, který působí rušivě, neboť se nepodařilo plně jej propojit (a to i inscenačně) s hlavní osou příběhu. Rovněž po režijní stránce (Jaroslav Kodeš) jsme byli svědky nadprůměrné práce. Jevištní realizace využila postupů interpretačního divadla, a to v tom nejlepším slova smyslu. Dramatické situace jsou přehledně a svěbytně vybudovány a postavy jsou nuceny pod tlakem těchto situací jednat (za všechny uveďme situaci po požáru mlýna, která vyústí v odmítnutí mlynářky provdat Terezku za Pěnkavu). Výrazným rysem inscenace je také herecké uchopení jednotlivých postav. Není totiž jednoduché najít optimální poměr mezi nadsázkou a vážnými tóny a stanovit tak přesnou míru divadelní stylizace, kterou Tylovy postavy vyžadují a jediné tak může být jejich jednání jevištně pravdivé. Nejlépe se onu stylizaci podařilo, dle našeho názoru, nalézt a realizovat u postavy Johanese Pěnkavy (Jan Grundman), ale za pozornost stojí i ostatní herecké kreace – za všechny jmenujme Veroniku Bauerovou (Terezka), Evu Kodešovou (Madlenka), Ladislava Zelinku (Nožejček – s výhradou absence vážných tónů v dialogu s mlynářkou) a v neposlední řadě Alenu Mutinskou, jejíž mlynářce Jahelkové ještě k dokonalosti schází výraznější zveřejnění jejího charakteru v jednotlivých situacích v průběhu celé inscenace.

Díky tomu, že z technických důvodů nešlo využít všechny možnosti scénické-ho objektu, působil tento spíše dekorativně než funkčně.

Přes tuto dílčí vadu na kráse jsme byli svědky pozoruhodného výsledku, zejména v kontextu činoherního divadla pro děti a rozhodně řekla své výrazné slovo v diskusi o možnostech současného inscenování české klasiky.

Milan Schejbal

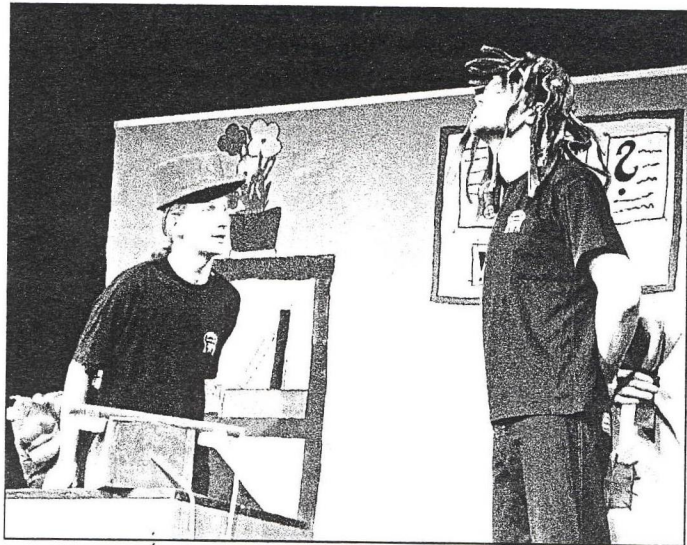

DIVADLO NA POTÍTKU

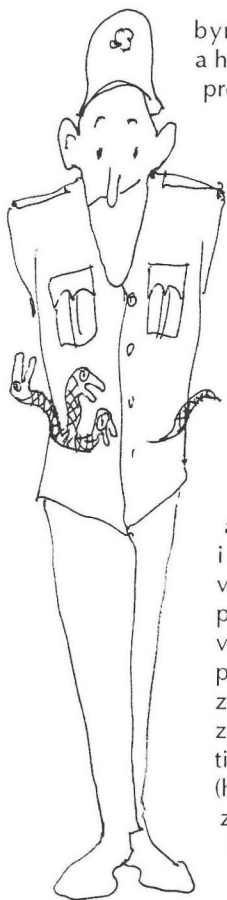
DIVADLO (BEZ ZÁRUKY) PRAHA

Velká policejní pohádka

Soubor pražského Divadla (bez záruky) se vydal tvůrčí cestou už při volbě textové předlohy. Režisér Jan Strejcovský zdramatizoval povídku Karla Čapka Velká policejní pohádka. Téma je nosné dodnes. Je o síle lásky, která roste s překážkami a díky své síle překážky překoná. Svár dobra a zla se utká o princeznu, která, protože se provinila, je zakletá v dračím těle. Reprezentant dobra je policejní úředník, reprezentanty zla jsou odlidštění byrokrati.

Režisér Jan Strejcovský obsadil do role policajta Choděry Davida Slížka, do celé plejády různých typů byrokratů jednoho herce Františka Tlapáka, saň Aminu zastupuje loutka, kterou animuje Karin Benešová.

Zajímavý nápad obsadit do různých typů byrokratů jednoho herce je sice vtipný a herecky vděčný, ale jak v textu, tak i v interpretaci zůstal významově nabídkou hodně dlužen. Z hlediska stavby hry by bylo zajímavější, kdyby se agrese stupňovala a konflikt se tak přirostoval. František Tlapák kreslí pouze vnější znak jím zobrazovaných postav, ale už vůbec nehledá typické rysy, které jsou pro odlidštěný vztah k životu charakteristické. Nehledá prostředky stupňující se agrese, ale rezignuje na pouhou ilustraci slovem. Tím nevytváří dostatečný prostor pro svého spoluhráče – policistu Choděru v interpretaci Davida Slížka. Jeho herecký výkon je sice citlivý, ale obrana Aminy nemůže růst, protože se nestupňuje agrese. Loutka Aminy, tak jak je ztvárněna i animovaná Karin Benešovou, je velice půvabná, ale po určité době se fantazie vyčerpá a prostředky se opakují. I tady platí, že vyostření konfliktu by mohlo otevřít prostor pro bohatší výrazové spektrum. . Otázkou zůstává, jestli je v závěru nutná postava Kouzelníka (opět v nevýrazné interpretaci Františka Tlapáka). Amina se mění v princeznu (hraje Karin Benešová) a je důležité, aby ona za sebe vyslovila, co způsobilo její vysvození, potažmo zmoudření.

Marie Caltová

DIVADLO NA POTÍTKU

DIVADLO SANĚ NA KOLECH DDM PRAHA

Koloběžka se zlatými ráfky

David Bazika předložil, nabídl, výsostně výtvarnou inscenaci. Výtvarnou ve smyslu jazyka výtvarného umění, a ne až tak jazyka divadelního. Aby bylo jasno, řeč není pouze o scénografii, ale o obrazech jako takových.

Rezignuje se na jednání slovem, na dramatické situace, na kauzalitu příběhu, takže jsme spíše svědky literárního kronikářského záznamu než dramatického vyprávění.

Takže, mizanscéna jako tématické prostorové gesto není, ale existuje mizanscéna jako obraz, který je statický. Začátek a konec jsou zaklety do okamžiku vzniku, ale v čase, po který obraz trvá, se v něm cosi pohybuje. Možná jsou to kinetické komiksy, kde texty jsou pouze bubliny.

Celek se tedy nesloží do kompozice názoru, postoje a výkladu, ale řád, i když s otazníkem, inscenace má. Nelze ji prostě pominout, a to i přes nižší hodnotu komunikace divadlem, ale větší komunikaci výtvarným obrazem. Tím i skoro absence nadhledu. Nelze ji pominout, i když sdělení tématu i samo téma nejsou zcela čitelné.

Zdá se tedy, že přes jisté estetické zásahy diváka ani zvolený princip nebyl důsledný. Vysílá se na více kanálech a ve více kódech, ale šifrovací kniha není divákovi nabídnuta.

PŘÍKLAD: Důležitý je pád telegrafních sloupů a esteticky zdůrazněný pohyb postav – katastroficky zpomalený. To je důležitější než sama záchrana princezny a zvolení nového krále, potažmo převlek královského rádce. Přitom obrazné vnímání samotné katastrofy je cosi, co významově nelze pominout. Ale a co pak dál učinit divadlem, divadelním jazykem, dál.

Vladimír Zajíc

Mezi řečí...

Loni v tuhle dobu nás tu bylo víc. V podstatě je tahle první věta všechno, co bych chtěl říci k tomu, že už mezi námi není pan profesor Zdeněk Brůžek. Člen redakčního kolektivu Kukátka, člověk, který do rakovnického divadla přivedl desítky gymnazistů a byl živým důkazem toho, že blbost je možné denodenně porážet na hlavu. Loni nás tu bylo daleko víc...

Harmonogram dnešního dne

10.00 – 11.15 hodin

Představení souboru Mladá scéna Ústí nad Labem

SNĚHOVÁ KRÁLOVNA

12.15 – 13.15 hodin

BESEDA SE ČLENY POROTY O PŘEDSTAVENÍ SNĚHOVÁ KRÁLOVNA

Sál KC Rakovník

13.30 – 14.20 hodin

Představení souboru OPAL Opava

ŠLAPACÍ KRÁLOVSTVÍ

15.00 – 16.00 hodin

BESEDA SE ČLENY POROTY O PŘEDSTAVENÍ ŠLAPACÍ KRÁLOVSTVÍ

Sál KC Rakovník

16.30 – 17.20 hodin

Představení souboru ZUŠ Prostějov

MAGORIE

18.00 – 19.00 hodin

BESEDA SE ČLENY POROTY O PŘEDSTAVENÍ MAGORIE

Sál KC Rakovník

Starostovi chyběl měsíc

Při včerejším slavnostním zahájení Popelky, kterému byli přítomni také místostarosta města Radim Smýkal a vedoucí odboru školství a kultury MěÚ v Rakovníku ing. Lenka Gayrová, starosta města Miroslav Hřeka vzpomněl i svého slibu, který dal divadelníkům před dvěma lety, že tato národní přehlídka v roce 1999 se už bude konat v rekonstruovaném Tylově divadle. Starostovi, ale především stavbařům, do jeho splnění nakonec chyběl jen jeden měsíc. Kulturní stánek byl totiž otevřen místo v listopadu až v prosinci loňského roku. A tak v nových prostorách Tylova divadla starosta poprvé uvítal účastníky Popelky až letos, ale o to srdečněji.

TVRDOHLAVÁ ŽENA STUDENTY ZAUJALA

Nevděčná úloha, otevřít svým představením XIX. národní přehlídku Popelka 2000 připadla včera dopoledne na domácí divadelní spolek Tyl, který uvedl hru J. K. Tyla Tvrdohlavá žena. Podle reakcí do posledního místečka zaplněného divadla i dlouhotrvajícího závěrečného potlesku lze konstatovat, že se jí zhostil velmi dobře. Potvrzují to i následující slova některých diváků – studentů rakovnického gymnázia:

Tereza Nachtigalová: „Mě se hra líbila opravdu moc, bylo to fakt srandovní. Nejvíce mne zaujal představitel Johanese Pěnka-vy Jan Grundmann. Ten byl opravdu pěkný.“

Libor Mikšovic: „Bylo to jedno z nejlepších divadelních představení, které jsem v poslední době viděl. Zejména se mi líbila mlynářka.“

Kateřina Hajná: „Odcházím velice spokojena, hra se mi moc líbila. A to nejen pro to, že v ní hrála i moje spolužačka Marcela Škábová.“

David Jakšild: Bylo to pěkný. Všichni herci podali velmi dobrý výkon.“

LDO-ZUŠ NOVÉ STRAŠECÍ VZKAZUJE:

Milí herci Velké policejní pohádky. Představení se nám moc líbilo. Myslíme si, že bylo spíš pro malé děti. Na začátku jste si je moc rozpovídali a oni potom pokračovali a přerušovali celé vaše představení, ale přesto jste tuto situaci dobře zvládli. Dobře jste hráli postavy – hlavně paní domácí uklízečku, ale mohlo vás hrát více. Hlavně jste měli velice hezkou scénu. Zdraví vás Nové Strašecí LDO – ZUŠ

Milí herci z Koloběžky se zlatými ráfky. Představení bylo humorné a propracované. K vašemu představení nemáme žádné výhrady. Nejvíce se nám líbila práce se světly a s „elektrinou“. Výborně hráli: Král, elektrikář, princezna, rádce, pošták – všichni!!! Někteří naši malí nepochopili vtipy pro starší.

PS – Obzvláštní chvála patří božskému elektrikáři, královi kolu a puse nakonec.

Pusu zasílá LDO N. S.

IPB

OBCHODNÍ SÍŤ ČESKOSLOVENSKÉ OBCHODNÍ BANKY, A. S.

KUKÁTKO číslo 2 vydalo oddělení Kulturní centrum
dne 3. listopadu 2000.

Redakční kolektiv Jaroslav Mokrejš, Jan Švácha a Anna Rollová,
fotograf Jiří Chlum. Sazba Lokša PrePress.

RAPORT

Nejčtenější týdeník
okresu

